

Rogaland fylkeskommune
Postboks 130
4001 Stavanger

Kontakt saksbehandler

Linn Berge Vormedal, 51568740

Tillatelse til tiltak i sjø - Forsand ferjekai gnr/bnr 241/79 og 241/124 - Rogaland Fylkeskommune

Statsforvalteren har ferdigbehandlet søknaden av 19.01.2021 fra Rogaland fylkeskommune og har besluttet på visse vilkår å gi tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften til omsøkte tiltak i sjø.

Vilkårene fremgår på side 5.

Tillatelsen omfatter mudring av ca. 45 m³ masser og utfylling av ca. 400 m³ sprengstein ved Forsand ferjekai. Muddermassene skal prøvetas før mudring for å klassifisere forurensningsgrunnet med hensyn til videre disponering.

Vi varsler gebyr for behandling av søknaden.

Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 19.01.2021 om mudring, utfylling og spunting ved Forsand Ferjekai gnr. 241 bnr. 79 og 124, Sandnes kommune og informasjon som er kommet frem av saksbehandling.

Bakgrunn for saken

Det er behov for oppgradering og erosjonssikring av Forsand ferjekai. Det planlegges å etablere ny spunt langs kaianlegget og ferjebåsen, erosjonssikre kaikonstruksjonen med utfyllingsmasser ca. 400 m³ og mudre ca. 45 m³ masser under fergebrua for å etablere nytt ferjetårn (se figur 1). Dybde i tiltaksområdet er 4 – 6,5 meter. Utfyllingsarbeidet vil berøre et sjøbunnsareal på ca. 550 - 600 m² og mudringsarbeidet vil berøre et sjøbunnsareal på ca. 15-20 m².

Utfyllingen i sjø vil foregå med sjøgående redskap, mens øvrig utfyllingsarbeid skal foregå fra land. Det er utført geotekniske grunnundersøkelser i det planlagte utfyllingsområdet (Multiconsult, 2020) og ved dykdalben i nordvest (Rogaland vegkontor, 1992). Undersøkelsene avdekket sandig, grusig, siltig materiale ved 2 m sedimentdybde i utfyllingsområdet og grusig sand i ca. 0,5 m sedimentdybde ved dykdalben. Massene mudringsområdet skal bestå av sand, grus og sprengstein og er antatt

forurenset av kobber, PAH forbindelser og TBT, men er ikke prøvetatt. Det har under saksbehandlingen kommet frem at massene skal prøvetas før mudring for å dokumentere og klassifisere forurensningsgraden.

Unntak fra forhåndsvarsel

I henhold til forurensningsforskriften § 36-9 Unntak fra forhåndsvarsling, vurderer Statsforvalteren at høring og offentlig ettersyn i dette tilfellet kan unnlates da saken antas å være av mindre miljømessig betydning dersom arbeidene blir utført i henhold til denne tillatelse, jf. forurensningsforskriften § 36-9 annet ledd b). Tillatelsen blir kunngjort i ettertid og høringsinstanser får tilsendt kopi. Tillatelsen kan påklages.

Avklaring etter plan- og bygningsloven

Forurensningsspørsmål skal om mulig søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner, jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd. Området er regulert som havneområdesjø og kai i reguleringsplan med ID: 09R01.

Avklaring med kulturminnemyndighet

Tiltak i sjø utføres ofte i områder som kan ha potensiale for funn av kulturminner, og det er fare ved utføring av tiltaket at kulturminner tildekkes eller ødelegges. Det opplyses i søknaden at tiltaket ikke er avklart, men at informasjon om tiltaket skal sendes til rette instans hos Rogaland Fylkeskommune etter kulturminneloven.

Figur 1: Oversikt over tiltaksområdet. Kilde: søknad av 19.01.2021.

Miljøforhold

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

Ifølge Temakart Rogaland¹ er det registrert felter med modellert ålegras i nærheten av tiltaksområdet. Det er i Fiskeridirektoratets kartdatabase² registrert fiskeplasser (passive redskap) ca. 600 m vest for tiltaksområdet og rekefelt (aktive redskap) ca. 1,5 km sørvest og nordvest for tiltaksområdet samt et gyteområde for brisling i området inntil tiltaksområdet. Gyteperioden er fra april til juli. Det er også registrert en akvakulturlokalitet i sjø ca. 1 km nordvest for fergekaien. Ifølge Artskart³ er det observert følgende rødlistede arter i nærheten til tiltaksområdet. Fisk: brisling. Fuglearter: teist, hettemåke, gulvspurv, stær, taksvale, vipe, sjøorre og ærfugl.

Vannforekomst

Ifølge Vann-nett⁴ ligger begge de omsøkte tiltaksområdene i vannforekomsten *Lysefjorden-ytre*, som tilhører vanntypen *ferskvannspåvirket beskyttet fjord*. Vannforekomsten er klassifisert med økologisk tilstand *god*. Kjemiske tilstand i vannforekomsten er klassifisert som *undefinert*. Vannforekomsten er registrert som påvirket i diffus grad av forurensning fra spredt bebyggelse og utslipp fra fiskeoppdrett. Forekomsten er også påvirket av hydromorfologisk endring ved overføring av vann.

Forurensning

Det er ikke gjennomført analyse av sedimentene i havnen. Ifølge søknad er det sannsynlig at bunnen i tiltaksområdet er forurenset med TBT, kobber og PAH- forbindelser fra bunnstoff fra båter, impregnert trevirke og forbrenning av drivstoff. Det settes som vilkår at bunnsedimentene skal prøvetas før mudring og forurensningsgrunnlaget skal klassifisere med hensyn til videre disponering.

Rettslig grunnlag

Statsforvalteren har vurdert søknaden på bakgrunn av de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften §§ 4-6, og kravene i naturmangfoldloven § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutning skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på *føre-var-prinsippet*. Naturmangfoldet gjelder arters bestands-situasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

¹ [Temakart Rogaland](#)

² [Yggdrasil](#) – Fiskeridirektoratets kartdatabase

³ <https://artskart.artsdatabanken.no/>

⁴ www.vann-nett.no

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomster i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten *Lysefjorden-ytre* endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømål skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Statsforvalteren har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelsen etter forurensningsloven.

Statsforvalterens vurdering

Spredning av forurenset sediment ved mudring

Det er planlagt mudring som vil kunne medføre spredning av forurensete partikler fra sjøbunnen og spredning av finstoff. Det opplyses i søknad at det vurderes å benytte siltgardin for å hindre en eventuell spredning av finstoff, men at dette er avhengig av strømforholdene. Det er antatt at sedimentene består av sand, grus og sprengstein med et lavt innhold av finstoff på bakgrunn av strøm og ferjetrafikk. Massene skal avannes i gravemaskinskuffen før de mellomlagres på land. Det settes som vilkår at entreprenøren skal iverksette tiltak for å hindre spredning av antatt forurenset finstoff til sjø dersom det viser seg at massene inneholder finstoff.

Spredning av finstoff fra sprengsteinsmasser

Høyt innhold av partikulært materiale i vannmassene vil kunne påvirke marine organismer negativt. Partikler fra sprengstein har et høyere skadepotensial for fisk enn naturlige partikler fordi de er skarpere, og har lettere for å feste seg på fiskens gjeller. Finstoff kan også endre lysforholdene i sjøen, og kan føre til nedslamming av nærliggende naturverdier. Søker har oppgitt at det ikke er avklart hvilken type sprengstein som skal benytte, men oppgir at det skal benyttes en sprengstein med en kornfraksjon på 0-300 mm. Det settes som et vilkår at det skal benyttes sprengstein med et lavt finstoffinnhold.

Spredning av plast

Det har de siste årene blitt rettet fokus på spredning av plastavfall fra utfyllingsmasser bestående av sprengstein. Søker har opplyst at det er planlagt å bruke sprengsteinsmasser med minst mulig plast fra tennere. I tillegg til å benytte elektroniske tennere skal entreprenør ha system til å plukke ut mest mulig plast før massene fylles ut i sjø. Dette vil fremkomme i tillatelsens vilkår. Vi setter også som krav at eventuelt flytende plastavfall må samles opp under arbeidene.

Samlet miljøpåvirkning

Søknaden omfatter arbeider i sjø som ved utføring kan føre til oppvirvling av bunnsediment og spredning av finstoff. Partikkelspredning fra tiltaksområdet kan spre eventuelle miljøgifter og finstoff ut i vannmassene, noe som kan påvirke nærliggende natur, samt påvirke tilstanden i vannforekomsten i negativ retning. Tiltaket er lite og tidsbegrenset, og vil derfor bare føre til en forverring av vannforekomsten mens arbeidene pågår.

På bakgrunn av arbeidenes omfang, planlagt utførelse og arbeidenes varighet, mener Statsforvalteren at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet, jf. miljømålet i vannforskriftens § 4.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljøet som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11. Statsforvalteren har gjort en vurdering av forslaget til søker når det gjelder tiltak som skal hindre negative konsekvenser på naturmiljøet som følge av arbeidene, jf. naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene.

Konklusjon

Vurdering av tiltaket etter vannforskriften og naturmangfoldloven tilsier at naturen i området kan bli påvirket. Tiltaket vil medføre et tap av mindre områder med viktige naturtyper. Tiltaket er et mindre tiltak av samfunnsmessig betydning i et avgrenset i tidsrom og er i samsvar med planbestemmelsene for området. Statsforvalteren finner derfor å kunne gi tillatelse til arbeidene i sjø ved eiendommene gnr. 241 bnr. 79 og 124 i Sandnes kommune på visse vilkår.

Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil føre til uakseptable miljøvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. forurensningsforskriften § 22, gir Statsforvalteren i Rogaland tillatelse til Rogaland fylkeskommune til arbeid i sjø ved Forsand Ferjekai. Tillatelsen er gitt på vilkår med hjemmel i § 16 i samme lov.

Ved avgjørelsen om tillatelse, og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Tiltakshaver er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
2. Tiltakshaver er ansvarlig for å gi beskjed til Statsforvalteren når arbeidene i sjø starter.
3. Før mudringsarbeidet starter skal det foreligge en sedimentprøve av sjøbunnsedimentene i tiltaksområdet. Prøvetakingsmetodikk og analyser er utførlig beskrevet i Miljødirektoratets veileder M409, *Risikovurdering av forurenset sediment, Vedlegg VIII Prøvetakings- og analysemetoder av forurensete marine sedimenter*. Resultatet skal sendes inn til Statsforvalteren og behandles etter vilkår 5.
4. Mudring skal skjer på en så skånsom måte som mulig for å hindre spredning av store mengder partikler i vannsøylen. Dersom det viser seg at massene inneholder finstoff, skal entreprenøren iverksette tiltak for å hindre spredning av finstoff til sjø.

5. Overskuddsmasser fra mudring er næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27a annet ledd, og skal håndteres i henhold til forurensningsloven § 32. Forurensende mudringsmasser skal leveres til godkjent mottak. Rene muddermasser kan gjenvinnes i prosjektet.
6. Avvanning av mudringsmassene skal utføres på en forsvarlig måte til resipienten og mellomagring skal sikres mot utlekking av partikler.
7. Ved utfylling skal det benyttes sprengstein med et lavt finstoffinnhold, elektroniske tennere og ellers minst mulig plast. Det skal plukkes ut mest mulig plast fra massene før utfylling og eventuelt flytende plastavfall må samles opp under arbeidene.
8. Støy fra arbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2016).
9. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er tiltakshaver ansvarlig for at Statsforvalteren varsles umiddelbart. Avvik skal loggføres.
10. Når arbeidet er ferdig skal tiltakshaver utarbeide en kort rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten skal sendes til Statsforvalteren innen 6 uker etter avsluttet arbeid.
11. Tillatelsen er gyldig i to år fra klagefristens utløp.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Forsand Ferjekai isolert sett er uønsket.

Varsel om gebyr

Statsforvalterens behandling av søknader om nye tillatelser, endringer i eksisterende tillatelser og kontroller i medhold av forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Søker skal betale gebyr for saksbehandlingen av søknader uavhengig av om det blir gitt tillatelse eller avslag i saken.

Gebyrets størrelse blir fastsatt av forurensningsmyndigheten i samsvar med forurensningsforskriftens § 39-4. Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen. Ved fastsettelse av gebyrsats skal forventet ressursbruk knyttet til saksbehandlingen eller kontrolltiltaket legges til grunn.

Arbeidet med tillatelsen er vurdert til å tilsvare gebyrsats 7, jf. forurensningsforskriften § 39-4 *Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser*. Rogaland fylkeskommune skal derfor betale et gebyr på **kr. 16 900,-**.

Eventuelle merknader til varselet sendes til Statsforvalteren innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Etterhåndskunngjøring

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på nettsiden til Statsforvalteren i Rogaland www.statsforvalteren.no/rogaland under emnet *Miljø og klima*.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Statsforvalteren i Rogaland, postboks 59 Sentrum, 4001 Stavanger, eller til fmropost@statsforvalteren.no.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Linn Berge Vormedal
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen
Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER
COOP ØKONOM SA AVD MARKED FORSAND	Postboks 6035	4088	STAVANGER
Sandnes kommune	Postboks 583	4305	Sandnes
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	Ålesund